

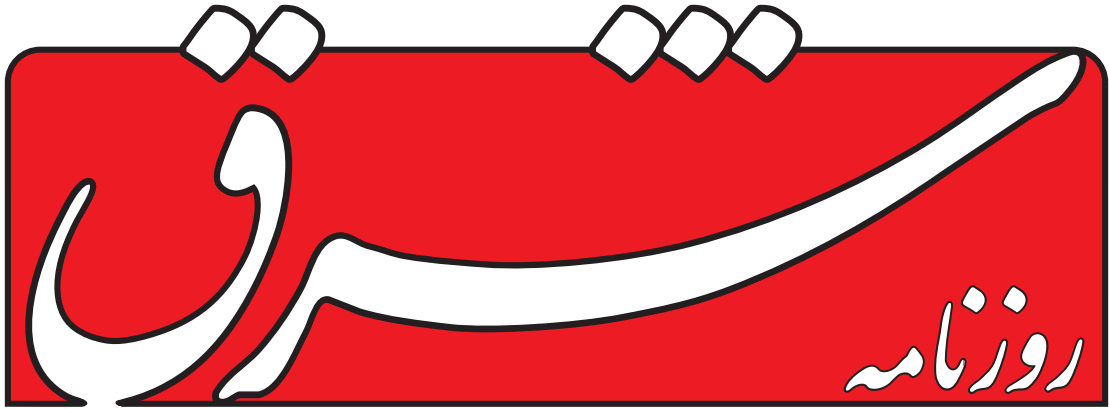
رئیس قوه قضائیه:

لغو تحریم‌ها دستاویز دعوای سیاسی نشود

گروه سیاست: رئیس قوه قضائیه روز گذشته در جلسه شورای عالی قوه قضائیه، با بیان اینکه امروز لغو همه تحریم‌ها و راستی‌آزمایی آن یک مطالبه ملی است و این مطالبه نباید دستاویز دعوای سیاسی و وقت‌کشی شود...

صفحه ۲

سه‌شنبه ۷ اردیبهشت ۱۴۰۰ - ۱۴ رمضان ۱۴۴۲ - ۲۷ آوریل ۲۰۲۱

روزنامه

محمدرضا عارف:

باید از گروکشی سیاسی پرهیز شود

گروه سیاست: محمدرضا عارف در نشست خبری روز گذشته خود با عنوان «ارائه برنامه‌های پیشنهادی بنیاد امید ایرانیان برای عبور از شرایط سخت کشور»، گفت: «تقاضای ما از نخبگان کشور این است که این سند را نقد کنند. ما این سند را فراتر از انتخابات می‌دانیم...

صفحه ۲

سال هجدهم • شماره ۳۹۸۸ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

عربستان در گرداب یمن

جاوید قربان‌اوغلی

چرا عربستان پس از چند سال و رد درخواست‌های مکرر ایران، پس از گذشت و آماده مذاکره با رقیب منطقه‌ای خود شد؟ مؤلفه‌های تأثیرگذار بر تغییر محسوس در رفتار سیاسی پادشاهی سعودی و ولیعهد بانفوذ این کشور چه بود؟ آیا این روند استمرار خواهد داشت یا اینکه با تغییر شرایط، شاهد بازگشت به نقطه صفر و ادامه منازعه لفظی و دیپلماتیک از یک سو و جنگ نیابتی در یمن، عراق، لبنان و دیگر کشورهای منطقه از سوی دیگر خواهیم بود؟ با وجود غفلت دیپلماتیک دولت تدبیر و امید از منطقه که شاید به دلیل مذاکرات هسته‌ای و دل‌بستن به تأثیر نتایج توافق مهم بین‌المللی در روابط منطقه‌ای بود، از آغازین سال‌های دور دوم دولت، وزیر خارجه با مخاطب قراردادن کشورهای منطقه و در رأس آنها عربستان سعودی، بارها خواستار گفت‌وگوهای تهران-ریاض شد. فراتر از فراخوان‌های دیپلماتیک وزیر امور خارجه، ابتکار روحانی در منطقه تحت عنوان «طرح صلح هرمز» نیز در همین راستا ارائه شد. این اقدام نیز با واکنش مثبتی از سوی عربستان مواجه نشد. در تبیین رویکرد جدید عربستان می‌توان به چند مؤلفه تأثیرگذار اشاره کرد. اولین و شاید مهم‌ترین عامل، گرفتارشدن پادشاهی در گرداب یمن بود. محمد بن‌سلیمان در آغازین روزهای اعزام نیروهای نظامی به یمن، تصور می‌کرد در چند هفته و در بدبینانه‌ترین شکل، در چند ماه به غائله حوثی‌ها پایان داده و سیطره خود را بر کشوری که امتداد طبیعی جغرافیای سرزمین پهناور عربستان است، تحکیم خواهد کرد. تصویری که پس از گذشت هفت سال، بی‌اعتباری آن مشخص شده و عربستان در باتلاق یمن تا خرخره فرو رفته و اینک جنگ را نه در صنعا، عدن، مارب و... بلکه در مراکز صنعتی، پالایشگاه‌ها، فرودگاه‌ها و تخریب زیرساخت‌های کشور خود احساس می‌کند؛ جنگی که علاوه بر بلعیدن منابع مالی، این کشور را با کسری بودجه و استقراض روبه‌ره کرد. دومین عامل تأثیرگذار بر رفتار سیاسی عربستان، تغییر قدرت در کاخ سفید بود. باین حتی قبل از اعلان رسمی پیروزی، به‌صراحت از عزم خود برای پایان دادن به جنگ یمن، تعلیق فروش تسلیحات به عربستان، بازگشایی پرونده قتل فبیج جمال خاشقچی، روزنامه‌نگار منتقد سعودی و همچنین توجه به سنت دموکرات‌ها در ارزیابی جایگاه حقوق بشر در روابط دوره جدید با سعودی تأکید کرده بود. عزم راسخ دولت باین برای احیای توافق هسته‌ای، سومین عامل در تصمیم ریاض برای چرخاندن فرمان دیپلماسی و اتخاذ رویکرد عمل‌گرایانه و منعطف در برابر ایران بود. ریاض مخالف شکل‌گیری برجام بود، برای شکست آن از هیچ تلاشی فروگذار نکرد و سعود الفیصل، وزیر خارجه وقت پادشاهی، در واپسین روزهای منتهی به توافق با جان کری ملاقات کرد. پیروزی ترامپ و تغییر رویکردها در کاخ سفید، مانده‌ای آسمانی برای محمد بن‌سلیمان بود؛ دوره چهارساله‌ای که ولیعهد خودخواه و قدرت‌طلب به پست‌توانه سیاست قدرتمابانه ترامپ و مشکلات اقتصادی ناشی از تحریم‌های اعمالی از سوی آمریکا سخن از کشاندن جنگ به داخل ایران به میان می‌آورد و با سخت‌ترین ادبیات با رقیب منطقه‌ای خود سخن می‌گفت. تحول مثبت بین ایران و عربستان که با میانجیگری مصطفی‌الکاظمی در بغداد انجام شد، در پرتو چنین رویدادهایی شکل گرفت.

ادامه در صفحه ۴

جنجال بر سر فایل صوتی ظریف چه کسی افشا کرد چه کسی سود برد؟

داستان ظریف دیپلماسی

ظریف از اسفند ۹۷ تا خرداد ۱۴۰۰

عکس: علی حدادی/اصل، آنا

صفحه‌های ۲ و ۴

تترها

توجیه کمیسیون تلفیق مجلس یازدهم درباره دست‌کاری در جداول بودجه ۱۴۰۰

تمجید از خود به جای ابهام‌زدایی

صفحه ۳

۳ میلیون تن فولاد به دکل گمشده پیوست؟

صفحه ۵

اصلاح خودنظارتی یا خودسانسوری؟

بازنگری در قانون نظارت بر رفتار نمایندگان در دستور کار قرار گرفت

صفحه ۳

سنگ‌نگاره فتح‌علی‌شاه

چشمه‌های شهرری مخدوش شد

صفحه ۹

درباره کرونا، جهش یافته در هند چه می‌دانیم؟

صفحه ۹

حرف اول

جفای به ری

احمد مسجدجامعی

در خبرها آمده که روی تصاویر سنتکی چشمه‌علی در شهر ری که اثری هنرمندانه و تاریخی است، رنگ پاشیده‌اند. پیش‌ترها نیز با بی‌دقتی در طراحی و اجرای خط مترو، آسیبی اساسی به آب جاری و جوشان چندهزارساله چشمه‌علی وارد شد. اینکه قرار است فردا چه بر سر این میراث بشاری بیاید نمی‌دانیم اما می‌دانیم که تاریخ هفت‌هزارساله ری نه از کناره رودهای بزرگ همچون نیل و سند و دجله و فرات بلکه از این چشمه کهن‌سال آغاز شده است. ری را یکی از چند تمدن بزرگ جهانی می‌دانند و جغرافی دانان مسلمان آن را عروس عالم خوانده‌اند. سال‌ها پیش میهمانی از شمال آفریقا که خود جزوه تمدن مهمی است، داشتیم و او بسیار علاقه‌مند به دیدار ری بود. وقتی از انگیزه او جست‌وجو کردیم به روایات تاریخی درباره آنجا اشاره کرد، او که رئیس کتابخانه ملی مراکش بود و حکم خود را از پادشاه دریافت می‌کرد، می‌گفت می‌خواهم در جمع همکارانم به این ری‌گردی افتخار کنم. هر چند آنچه فکر می‌کرد، با آنچه دیدم چندان هم راستا نبود. نمی‌دانم اگر امروز که آب آن چشمه‌ها تا این حد کاهش یافته و آن سنگ‌نگاره با پاشیده‌شدن رنگ خوانایی و هویت خود را از دست داده، اگر دوباره آنجا را ببیند چه قضاوتی خواهد کرد و از شتاب این‌همه تخریب در چند سال چه خواهد گفت؟ زمانی برای طرح جامع گردشگری ری پیش‌بینی شده بود که بارگاه حضرت عبدالعظیم در آن جایگاهی محوری داشته باشد، اما ظاهراً جز آن نهنتها به هیچ کار دیگری پرداخته نشده که آنچه بوده نیز تخریب شده است. ری در قرن گذشته محل شکل‌گیری مهم‌ترین صنایع ایران و بعضاً خاورمیانه مانند سیمان و کلبیسیر و آجر نسوز بود و از نظر باستان‌شناسی صنعتی نیز جای مهمی در کشور ما دارد اما درباره بازسازی و بهره‌برداری از هیچ‌کدام اینها اقدامی عملی جز برگزاری چند مسابقه معماری پرسروصدا و بی‌منا و بی‌نتیجه کاری نشده است. معلوم نیست وظیفه میراث فرهنگی در این میانه چیست؟ وظیفه شهرداری‌ها کدام است؟ اینکه مدیران شهری، به‌درستی بگویند این کار در حوزه میراث است، از بار مسئولیت هیچ‌کس کم نمی‌کند. هرکجای دنیای امروز چنین ثروتی داشت آن را به نمادی از قوت و قدرت فرهنگی و اقتصادی تبدیل می‌کرد، درحالی‌که ما خوارسته و ناخواسته در پی تخریب آن هستیم. در سفری به اسپانیا، در شهر مادرید به میدان شهرداری رفتم.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

حق دسترسی به پرونده‌ها

وجید قاسمی‌عهد*

هرچند برخی نگران شیوه آموختن مهارت «نه‌گفتن» برای احاد جامعه هستند، اما مراجعان به ادارات و سازمان‌های دولتی، شاید چنین نگرانی را برای جامعه ایرانی نداشته باشند، زیرا به صریح‌ترین لهجه‌های ممکن، قاطعانه‌ترین «نه»‌ها را شنیده‌اند و شاید در ضمیر ایشان تفکری چون ابر عبور می‌کند که روزگاری باید «آری‌گفتن» را نیز به مأموران دولتی و مؤسسات عمومی آموخت. یکی از تجربه‌های مشترک شهروندان، شنیدن «نه»‌های محکم و قاطع در پاسخ به درخواست ایشان به‌منظور دسترسی به مکاتبات اداری و مطالعه پرونده‌های اداری است؛ تجربه‌ای که تداعی‌کننده آوای آمرانه و محکم مأمور دولت از پشت سوراخ‌های شیشه کانتورها و پیشخوان‌های ادارات است که بدون هیچ تردید و ابهامی، سرفرازانه به شهروند گردن‌کج و مسکین‌ماب «نه» می‌گویند. «نه»‌ای که پژواک‌کنان، در درازای دالان تاریخ ادارات ایرانی شنیده می‌شود. گاه که ابرام و اصراری از سوی شهروندی صورت پذیرد، مأموران دولتی (اعم از قوه مجریه و قضائیه) بی‌آنکه وقعی به درخواست بنهند، شهروندان را به امری محال هدایت می‌کنند...

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

دست‌کاری بودجه؛ جرم مشهود از سوی قانون‌گذار

سیدعلی مجتهدزاده وکیل دادگستری

می‌شود. مضافاً اینکه این اقدام، هم مشمول تعریف «جعل مفاد» می‌شود و هم «جعل سادی». در یک مورد از چارچوب‌های قانونی، به موجب ماده ۵۳۵ قانون مجازات اسلامی، جعل معنوی یا مفادی فقط توسط مسئولان و کارکنان مراکز دولتی و عمومی و مراجع قضائی واقع می‌شود که دسترسی به اسناد دارند؛ یعنی افراد عادی نمی‌توانند مرتکب جرم جعل مفادی شوند. این ماده برای چنین اقدامی علاوه بر مجازات‌های اداری و جبران خسارت وارده، حبس از یک تا پنج سال یا شش تا ۳۰ میلیون ریال جزای نقدی در نظر گرفته است. اما مسئله در این مورد فقط به جرم «جعل» نباید خلاصه شود. آن‌طور که تاکنون مشخص شده، این دست‌کاری غیرقانونی در بودجه ناظر به تغییر ردیف‌هایی شامل صدها میلیارد تومان به نفع برخی ارگان‌ها می‌شده است. طبیعی است که در اینجا ظن نسبت به نقش احتمالی ارگان‌هایی که از این تغییرات سود برده‌اند، مطرح شود. بنابراین یک کار ضروری در این زمینه، تحقیق درباره روشن‌شدن این موضوع است که آیا این اتفاق صرفاً با تشخیص خود نمایندگان که نام آنها مطرح است، انجام شده یا اینکه درخواست و هدایت بیرون مجلس هم در آن تأثیر داشته است؟ چراکه اگر چنین باشد، اتفاق رخ داده جرم «تصرف غیرقانونی در اموال دولتی» را هم شامل می‌شود؛ با این توضیح که در اینجا منظور از دولت کل ارگان‌های حاکمیتی است که از بودجه عمومی ارتزاق می‌کنند.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت

واکسیناسیون گسترده کرونا

جهانگیر تقی‌پور*

جمع‌بندی گفت‌وگوهای متخصصان در کلاب‌هاوس همسو با نظر منتشرشده پژوهشگران کرونا و سازمان جهانی بهداشت، این است که راه‌حل قطعی مبارزه با کرونا واکسیناسیون گسترده و همگانی است که هر چه زودتر هم‌زمان با کشورهای دیگر انجام شود. با توجه به جمعیت بیش از ۸۰ میلیون ایرانی در بهترین حالت اگر ۱۴۰ میلیون دوز واکسن مورد احتیاج خودمان را الان وارد ایران کنیم و روزی ۵۰۰ هزار دوز واکسن به مردم بزنیم، حتی با کم جلوه‌دادن موانعی مانند اختلاف بین مسئولان در تصمیم‌گیری، حرف‌زدن ولی عملی نکردن خرید واکسن، تحریم و عوض شدن دولت ما حداقل به ۲۸۰ روز برای دادن دوزهای دوگانه واکسن به تعداد قابل‌توجهی این موضوع است که آیا این اتفاق صرفاً با تشخیص خود نمایندگان که نام آنها مطرح است، انجام شده یا اینکه درخواست و هدایت بیرون مجلس هم در آن تأثیر داشته است؟ چراکه اگر چنین باشد، اتفاق رخ داده جرم «تصرف غیرقانونی در اموال دولتی» را هم شامل می‌شود؛ با این توضیح که در اینجا منظور از دولت کل ارگان‌های حاکمیتی است که از بودجه عمومی ارتزاق می‌کنند.

ادامه در صفحه ۴

روزنامه شرق منتشر کرد

جامع‌ترین تقویم فرهنگ، هنر و رسانه

همراه با ۱۰۰ عکس - رویداد مهم قرن

قیمت: ۶۰ هزار تومان

تلفن سفارش: ۸۸۹۰۳۵۴۸

خبر به وقت شرق

به تلگرام شرق پیوندید

@sharghdaily

ادامه در صفحه ۲